

DOI 10.26886/2520-7474.1(45)2021.5

UDC: 378.147.091.33-027.22:79

**THE MODEL OF THE DEVELOPMENT IN THE INTELLECTUAL AND
CREATIVE ABILITIES OF FUTURE MUSIC TEACHERS**

O. Loboda, Postgraduate Student

<http://orcid.org/0000-0002-0685-8134>

e-mail: olgaloboda1982@yandex.ru

Volodymyr Vynnychenko Centralukrainian State Pedagogical University,
Ukraine, Kropyvnytskyi

The article suggests and substantiates the model of the development in the intellectual and creative abilities of future music teachers. The concept of “model” is analyzed and its essential characteristics are identified in the works of leading scientists, theorists of the philosophy of science and in pedagogical research. The content core of the proposed model defines four interrelated components: motivational-target, content-procedural, analytical-cognitive, personal-creative. The methodological basis of the design block of the presented model are system, activity-organizational, synergetic, competence-based and personality-oriented approaches. The characteristic features of the criteria and their indicators are clarified and justified. The following criteria are identified: professional-motivational, cognitive-informational, search-research, creative-productive. Three levels of the development in the intellectual and creative abilities are highlighted – low (indifferent), medium (motivated) and high (creative), which holistically reflect the implementation of the process of the development in the intellectual and creative abilities of future music teachers in the process of professional training.

Key words: Model, Pedagogical Conditions, Approaches, Structural Components, Criteria, Indicators, Levels, Development of Intellectual and Creative Abilities, Future Music Teachers, Professional Training.

аспірант, Лобода О. Є., Модель розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів/ Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Україна, Кропивницький

У статті запропоновано та обґрунтовано модель розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів у процесі професійної підготовки. Проаналізовано поняття «модель» та виявлено його сутнісні характеристики у працях провідних учених, теоретиків філософії науки та в педагогічних дослідженнях. Змістовим стрижнем запропонованої моделі визначено чотири взаємопов'язані компоненти: мотиваційно-цільовий, змістово-процесуальний, аналітично-когнітивний, особистісно-творчий. Методологічною основою проектувального блоку представленої моделі виступили системний, діяльнісно-організаційний, синергетичний, компетентнісний та особистісно-орієнтовний підходи. Уточнено та обґрунтовано характерні ознаки критеріїв та їх показників. Виокремлено наступні критерії: фахово-мотиваційний, когнітивно-інформаційний, пошуково-дослідницький, творчо-продуктивний. Виділено три рівні розвитку інтелектуально-творчих здібностей – низький (індиферентний), середній (умотивований) та високий (творчий), які цілісно відображають здійснення процесу розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів у процесі професійної підготовки.

Ключові слова: модель, педагогічні умови, підходи, структурні компоненти, критерії, показники, рівні, розвиток інтелектуально-

творчих здібностей, майбутні педагоги-музиканти, професійна підготовка.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми.

Сьогодення ставить перед сучасною освітою високі вимоги щодо формування всебічно розвиненого та професійно підготовленого фахівця. Суттєві зміни відбуваються й у сфері професійної музичної освіти, парадигма якої спрямовується на створення різних варіантів освітньо-професійних моделей, які дозволяють майбутнім фахівцям визначати для себе найбільш продуктивні та перспективні. Такою, багатокomпонентною, що ґрунтується на взаємодії широкого кола теоретичних та практичних аспектів процесу фахового становлення майбутніх педагогів музичного мистецтва, є модель розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів. Зазначена модель забезпечує найбільшу ефективність розвитку інтелектуально-творчих здібностей, успішність формування комплексу відповідних професійно-педагогічних компетентностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Модель як загальнонауковий метод пізнання розглядається у більшості праць провідних учених, теоретиків філософії науки: В. Маслова, О. Мороза, О. Новікова, О. Уймова, В. Федя та ін.. Поняттю «модель» приділена увага у педагогічних дослідженнях С. Гончаренка, О. Дахіна, І. Зязюна, Г. Кравченко та О. Почуєвої, В. Пікельної та ін.. Особистісні якості, властивості особистості, інтелектуально-творчий потенціал, сформовані та розвинуті у процесі професійного становлення у багатьох дослідженнях відомих педагогів-музикантів (Е. Абдуллін, О. Дубасенюк, О. Олексюк, В. Орлов, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька, В. Черкасов, Ю. Шаронін та ін.) розглядаються як важливий компонент професійної підготовки фахівця, що відображає

потенційні можливості його особистісної сфери. Однак, попри великий інтерес дослідників до даного феномену, проблеми розробки ефективної моделі розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів у процесі професійної підготовки залишаються недостатньо вивченими, що робить його актуальним, затребуваним та своєчасним.

Мета статті полягає в обґрунтуванні та розробці моделі розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів у процесі професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для розробки відповідної моделі досліджуваного феномену виявляється продуктивним метод моделювання як загальнонауковий інструмент пізнання, залучення якого забезпечує оптимальний пошук вирішення поставлених завдань. Слід зазначити, що метод моделювання виявляє різні функції свого застосування, найважливішими серед яких є пов'язані між собою аналітична та прогностична. При цьому аналітична функція моделювання, як правило, розкривається при різних методах дослідження – практичному або мисленневому, що передбачає, зокрема, розгляд процесу розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх фахівців як системи та обумовлює виявлення його певних елементів, установлення класифікації та впорядкування зв'язків між цими елементами тощо. Разом з тим, аналіз вказаного процесу тісно пов'язаний із проєкціями своїх реалізацій, а відтак – забезпечує зв'язок із прогностичною функцією. У свою чергу, прогностична функція моделювання реалізує процес передбачення, управління, розпізнавання тощо. Це дозволяє не тільки скоординувати процес розвитку інтелектуально-творчих здібностей, а й обґрунтувати його структуру, зміст, передбачити його результати.

З метою створення моделі розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів вважаємо за необхідне звернутися до поняття «модель» та виявити його сутнісні характеристики. У цьому зв'язку слід зазначити, що серед теоретичних конструктів *поняття «модель»* (від лат. *modulus*, англ. *model*, франц. *modele* – міра, зразок, норма) є широко вживаним у науковій літературі. Інтерпретація поняття «модель» надається у ряді довідкових енциклопедичних видань [1, 2].

У зазначеному контексті модель розуміється як перенесення властивостей одного об'єкту на інший; визначається як аналог (схема, структура, знакова система) визначеного фрагменту природної чи соціальної реальності, продукту людської культури, концептуально-теоретичного утворення оригіналу; схема для пояснення якогось явища чи процесу [1, с. 552]. У найширшому сенсі його розуміють як деякий мисленнєвий або знаковий образ об'єкта (зокрема умовний чи уявний). До їх числа відносяться гносеологічні зразки, а саме – відтворення, віддзеркалення досліджуваного об'єкту або системи об'єктів у вигляді наукових теорій, формул, описів тощо. З іншого боку під моделлю розуміють спеціально створений або спеціально підібраний об'єкт, що відтворює його значущі характеристики.

На думку українського дослідника О. Мороза, в загальному розумінні, модель – це «аналог (графік, схема, знакова система, структура) певного об'єкта (оригіналу), фрагментарна реальності, артефактів, витворів культури, концептуально-теоретичних утворень тощо» [3, с. 391]. У праці О. Уймова «Логічні основи метода моделювання» модель розглядається як «система, дослідження якої слугує засобом для отримання інформації про іншу систему, що охоплює майже усі ознаки, які можуть розглядатися як загальні для усіх понять моделі» [4, с. 48].

Відтак, досвід теоретичного опрацювання поняття «модель» дозволяє стверджувати, що модель як методологічний інструмент пояснення будь-якого явища, як аналітичний та прогностичний чинник, активно використовується для пізнання складних систем та процесів, утворюючи тим самим класичну традицію філософування, теоретичні здобутки якої можуть бути продуктивно використані в різних сферах гуманітарного знання.

У цьому зв'язку відзначимо, що поняття «модель» широко використовується в педагогічних дослідженнях. Так, С. Гончаренко пропонує під моделлю розуміти «еталон, стандарт, зразок, примірник чогось; схему для пояснення якогось явища або процесу» [5, с. 195]. Виходячи з наукових положень В. Пікельної, модель має підпорядковуватися певній структурі та використовуватися для вивчення та перетворення реального світу, а процес моделювання здійснюється на основі теорії систем і має творчий характер [6]. Відповідно до поглядів О. Дахіна модель є системою, яка «є подібною до досліджуваного об'єкта (або явища) та відображає й утворює у спрощеному вигляді його структуру, властивості, взаємозв'язки та відносини між його елементами» [7, с. 22]. Відтак, у процесі педагогічного дослідження метод педагогічного моделювання, що здійснюється на основі використання сутнісних характеристик моделі, виступає як один із провідних.

Для побудови моделі розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів було враховано притаманні для моделі функції – теоретичну та практичну. Теоретична функція дозволила встановити діалектичні закономірності розвитку моделі як системи. Практична функція уможливила опис моделі як інструменту та засобу наукового пошуку та пізнання. Крім того, специфічними функціями моделі є дескриптивна, прогностична та нормативна. Дескриптивна

функція моделі розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів полягає в тому, щоб пояснити специфіку та зміст означеного процесу, дати можливість визначити його сутнісні характеристики та сформовані професійні компетенції. Прогностична функція моделі дозволяє передбачити подальші дії у межах досліджуваного явища. Так, у випадку моделювання процесу розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів за допомогою цієї функції можна передбачити перспективу формування її ключових компонентів. Нормативна функція дозволяє не лише описати наявну систему, а й побудувати її бажаний ідеальний образ процесу розвитку інтелектуально-творчих здібностей як системи елементів, що з певною точністю відображають її властивості, ознаки та зв'язки на основі визначених структурних компонентів, принципів, методологічних підходів, критеріїв та етапів. Саме такі складові було визначено як базові при побудові моделі розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів.

Відтак, створення моделі формування досліджуваного феномену мало на меті створення ідеальної системи, яка структурує її елементи, та доходити достовірних висновків. У пошуках найбільш доцільного варіанту створення моделі було враховано тенденції розвитку її основних складових компонентів. Представлена модель розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів є моделлю структурно-функціонального типу. Цілісність моделі забезпечується єдністю її структурних та функціональних складників.

Провідним теоретичним положенням, яке зумовлює конструювання моделі формування інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів є те, що відображає розуміння вказаного феномену як суспільно-значущого та індивідуально-особистісного явища, формування якого для майбутніх педагогів-

музикантів у процесі їх професійної підготовки характеризує прагнення майбутніх фахівців досягнути високого результату творчого самовиявлення на шляху реалізації особистісної стратегії професійного розвитку, заснованій на активізації інтелектуально-творчих зусиль.

Змістовим стрижнем запропонованої моделі є чотири взаємопов'язані компоненти: *мотиваційно-цільовий, змістово-процесуальний, аналітично-когнітивний та особистісно-творчий.*

Мотиваційно-цільовий компонент передбачає формування такої мотиваційної сфери, яка б забезпечувала готовність у майбутнього педагога-музиканта до інтелектуального та творчого самовдосконалення на шляху свого професійного становлення. Мотивація є особливо важливою для саморозвитку майбутніх викладачів мистецьких дисциплін, адже надає можливість осмислити мету діяльності у професійній галузі. Крім того, мотивація пов'язана із інтересом особистості до освіти, виступає чинником активності особистості, стимулює процес самовдосконалення.

У дослідженнях учених – Б. Ананьєва, О. Леонтьєва, С. Рубінштейна та ін. мотивація розглядається як складна структура, що містить такі складники: цілі, мотиви, потреби, інтереси, ціннісні та моральні орієнтири, ідеали тощо. У структурі мотиваційної сфери дослідники виділяють різні за своїм значенням мотиви. Мотив виступає спонукою, причиною, що керує людиною у спрямуванні її до дій та вчинків, є показником усвідомлення особистістю вибору професійної справи, а звідси і вибору освіти [8]. О. Леонтьєв, визначаючи «полімотивованість» діяльності, виділяє змістоутворюючі мотиви та мотиви-стимули [9]. Л. Божович визначає мотив як індикатор, завдяки якому здійснюється діяльність [10].

У свою чергу, мотиваційна сфера характеризується: 1) ієрархією, тобто наявністю у свідомості людини спонукань різного рівня

значущості; 2) динамічністю, тобто рухомістю ієрархії мотивів у зв'язку з розвитком особистості. Структура мотиваційної сфери характеризує природу найбільш значущих для особистості мотивів, що становляться ведучими при визначенні різних вчинків та дій. Л. Божович підкреслює наявність у «структурі мотиваційної сфери ведучих, домінуючих мотивів поведінки в різних сферах діяльності» [10]. Разом з тим, структура мотиваційної сфери є відбитком образу людини, всієї її особистісної сутності, тобто стає динамічною формою її суті. «Мотиваційна сфера як складна структура формується в постійно взаємодіючих психічних процесах, поступово перетворюються відносно сталі психічні формування у свідомі дії, що особистість спрямовує на життєво важливі цілі» [11, с. 71].

У цілому, мотиваційна сфера може розглядатися з позицій різних напрямів гуманітарних знань: соціології – коли аналізується її соціальна природа в цілісній системі духовних потреб та інтересів різних соціальних груп; психології – коли осмислюються мотиви, визначаються цілі та інтенції щодо виду діяльності; педагогіки – коли інтерес розглядається як мотив та стимул навчально-пізнавальної діяльності, яка спрямована на розвиток важливих професійних компетентностей.

Відтак, *мотиваційно-цільовий компонент* передбачає наявність у майбутніх педагогів-музикантів мотивації до творчого саморозвитку та самовдосконалення шляхом підвищення рівня професійних знань, умінь та навичок, а також здатність визначати цілі та пріоритети в процесі професійного зростання.

Змістово-процесуальний компонент ґрунтується на розумінні, у цілому, змісту освіти як системи наукових знань, практичних умінь та навичок, засвоєння та здобуття яких закладає основи для розвитку та формування особистості. При цьому, зміст освіти має відповідати

основним тенденціями розвитку педагогічної теорії та практики, сприяти «формуванню основ наукового світогляду, моралі, належної поведінки, підготовці особистості до життя та праці» [12, с. 211]. Дидактичне прогнозування змісту сучасної мистецької освіти, його структуризація та формування відбуваються на основі методологічних і загально-педагогічних принципів конструювання змісту освіти.

Виходячи з вказаних положень, змістово-процесуальний компонент спирається на принцип єдності *змістової та процесуальної сторін*, що передбачає наявність як пізнавальної, так і практичної складової перетворювально-творчої діяльності. Змістово-процесуальний компонент охоплює контекстне оволодіння змістом навчання, що сприяє формуванню певного рівня професійної обізнаності, виробленню загальних та фахових компетентностей при структуруванні змісту навчального матеріалу.

Оптимальне поєднання теоретичних та практичних складових обумовлює підготовку майбутніх викладачів мистецьких дисциплін до застосування засвоєних теоретичних знань на практиці. Відтак, процес навчання стає не лише засобом одержання знань, формування вмінь та навичок як основи розвитку професійних здібностей – інтелектуальних та творчих, а й шляхом вироблення певних ціннісних настанов, світоглядних позицій, сформованих на основі інтелектуального та критичного мислення.

Отже, змістово-процесуальний компонент стає важливою складовою феномену «розвиток інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів», адже сформованість даного компонента є результатом активної освітньо-пізнавальної та практично-творчої діяльності студентів, продуктивність якої визначається здатністю до поглиблення змісту теоретичної підготовки,

вдосконалення професійних здібностей та формування ціннісної картини світу.

Аналітично-когнітивний компонент відображає інтелектуально-творчі потенційні можливості когнітивної сфери особистості. Вказаний компонент акумулює сукупність теоретико-методологічних, професійних знань, науково-педагогічних понять, теоретичних принципів як основи успішної професійної самореалізації особистості, сформованих у процесі фахової підготовки. Крім того, він постає як засіб формування та реалізації професійної позиції. На думку С. Єфіменко, «когнітивний компонент складається з осмисленості, проблемності, творчості сприйняття, гнучкості, критичності, свободи мислення, здатності до звільнення від фіксованої спрямованості. Інтелектуальна складова означеного компонента передбачає достатню інформованість майбутнього педагога про обрану професію, здатність самостійно здобувати та критично осмислювати необхідну інформацію, а також передбачає такі якості майбутнього фахівця як ерудованість, компетентність» [13, с. 43].

Означені характеристики вважаємо важливими в контексті розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів, оскільки вони пов'язані з когнітивними здібностями особистості, націленими на вирішення творчих завдань на основі інтелектуально-пізнавальної діяльності. Саме зміст інтелектуальної сфери визначає процес науково-творчого пошуку, сприяє вирішенню складних професійних завдань, виконуючи орієнтувальну роль у виборі ефективних прийомів, методів, форм та нестандартних підходів при розв'язанні проблемно-пошукових ситуацій.

Специфіка аналітично-когнітивного компоненту полягає в тому, що в ньому інтегровано здатність майбутнього педагога-музиканта до інтелектуально-творчої та аналітичної діяльності, що тим самим

відображає можливості до актуалізації внутрішніх ресурсів особистості та потенційну здатність до інтелектуально-творчого саморозвитку.

Особистісно-творчий компонент визначається сформованістю сукупності особистісних якостей майбутніх педагогів-музикантів, що впливають на ефективність їх творчої діяльності. Відомими педагогами-музикантами – Е. Абдулліним, Г. Падалкою, О. Олексюк, О. Ростовським, О. Рудницькою доведено, що не маючи достатньо сформованих особистісних якостей, що забезпечують оптимальність процесу спілкування, не кожен музикант може відповідати вимогам, що висуваються до його професійної діяльності. Попри різність підходів з боку представників різних наук – філософії, педагогіки, соціології, психології та ін., спільним є те, що вказані вимоги розглядають у контексті соціальних взаємозв'язків та відносин. Формування особистісних якостей та властивостей відбувається у спільній діяльності, через комунікацію з іншими людьми, в процесі набуття пізнавального та практичного досвіду, результатом якого стає набуття особистісного досвіду.

Джерелом розвитку особистісних якостей суб'єкта можуть бути різні сфери його життєдіяльності. Так, О. Рудницька вказує на те, що «особистісний досвід набувається у сфері інтелектуально-пізнавального пошуку, якщо він перетворюється у пошук знань, сповнений особистісним смислом; у процесі комунікативно-діалогічної діяльності, якщо вона призводить до вироблення та апробації власної життєвої позиції; у сфері особистісно-емоційних проявів, що супроводжуються ціннісними переживаннями різноманітних дій та відносин» [14, с. 29].

Відтак, за всіх умов, основою формування особистісних якостей майбутнього педагога-музиканта становлять процеси смислових пошуків, що характеризуються намаганнями отримати якнайбільше

життєвих вражень, розширити свій досвід функціонування як творчої особистості. Тому особистісно-творчий компонент не можна забезпечити лише програмно-інструктивною технологією навчання. Він потребує конструювання специфічних педагогічних ситуацій, які актуалізують потребу творчого самовираження та розкриття інтелектуального та духовно-творчого потенціалу.

Отже, здійснений аналіз структури процесу розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів, дає можливість визначити, що наявні структурні компоненти (мотиваційно-цільовий, змістово-процесуальний, аналітично-когнітивний, особистісно-творчий) представленого феномену є функціонально пов'язані між собою, забезпечуючи цілісність, багатогранність та багаторівневість досліджуваного процесу. Вони складають проектувальний блок представленої моделі, методологічною основою якого виступають *системний, діяльнісно-організаційний, синергетичний, компетентнісний та особистісно-орієнтовний підходи*. До вказаного блоку входять також *педагогічні умови* реалізації моделі: вплив освітнього середовища на розвиток інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів; інтерактивні музично-педагогічні технології та інноваційні методи навчання; організація ефективної самостійної пізнавальної діяльності, які відображають ресурси та провідні чинники, що позитивно впливатимуть на взаємодію елементів системи.

Урахування результатів теоретичного аналізу наукових праць та мистецько-освітньої практики дозволило уточнити та обґрунтувати характерні ознаки критеріїв та їх показників. Виокремлюємо наступні критерії: *фахово-мотиваційний, когнітивно-інформаційний, пошуково-дослідницький, творчо-продуктивний*.

Фахово-мотиваційний критерій визначає спрямованість майбутніх педагогів-музикантів на оволодіння фаховими компетентностями, усвідомлення мети професійної діяльності, що передбачає наявність внутрішніх пізнавальних мотивів, інтересів, прагнень потреб до інтелектуально-творчого саморозвитку. *Показниками цього критерію є:* прагнення досягти ефективних результатів у професійній діяльності, поглиблення та систематизації знань; вдосконалення навичок та розвиток здібностей, необхідних для педагогічної діяльності в мистецькій сфері; інтерес до процесу та результатів інтелектуально-творчої діяльності.

Когнітивно-інформаційний критерій передбачає засвоєння майбутніми педагогами-музикантами знань з музично-теоретичних, вокально-хорових, виконавських дисциплін, оволодіння професійними знаннями, методами, прийомами, навичками й уміннями щодо створення насиченого інформаційно-освітнього середовища в мистецькому навчальному закладі. *Показниками цього критерію є:* розуміння професійної музично-педагогічної діяльності як цілісної системи; здатність до створення творчо-розвиваючих педагогічних ситуацій; розвинене проблемне мислення та багатство образної уяви.

Пошуково-дослідницький критерій віддзеркалює міру здатності майбутнього викладача мистецьких дисциплін до проблемно-пошукового виду діяльності на основі використання нестандартних підходів та інноваційних педагогічних технологій. *Показниками цього критерію є:* інтерес до дослідницької, перетворюючої діяльності, пошуку нової інформації; здатність до розв'язання творчих завдань на основі проблемно-пошукових підходів та інтерактивних, розвивальних, проектних технологій навчання.

Творчо-продуктивний критерій засвідчує наявність у майбутнього педагога-музиканта сформованості особистісних якостей,

а також необхідних здібностей, спрямованих на вироблення оригінальних продуктів творчої діяльності: оригінальних ідей, шляхів та стратегій у розв'язанні творчих проблем тощо. *Показниками цього критерію є:* інтерес до педагогічної та художньої творчості; оригінальність творчого мислення; здібності до імпровізації, прогнозування можливих результатів своїх дій.

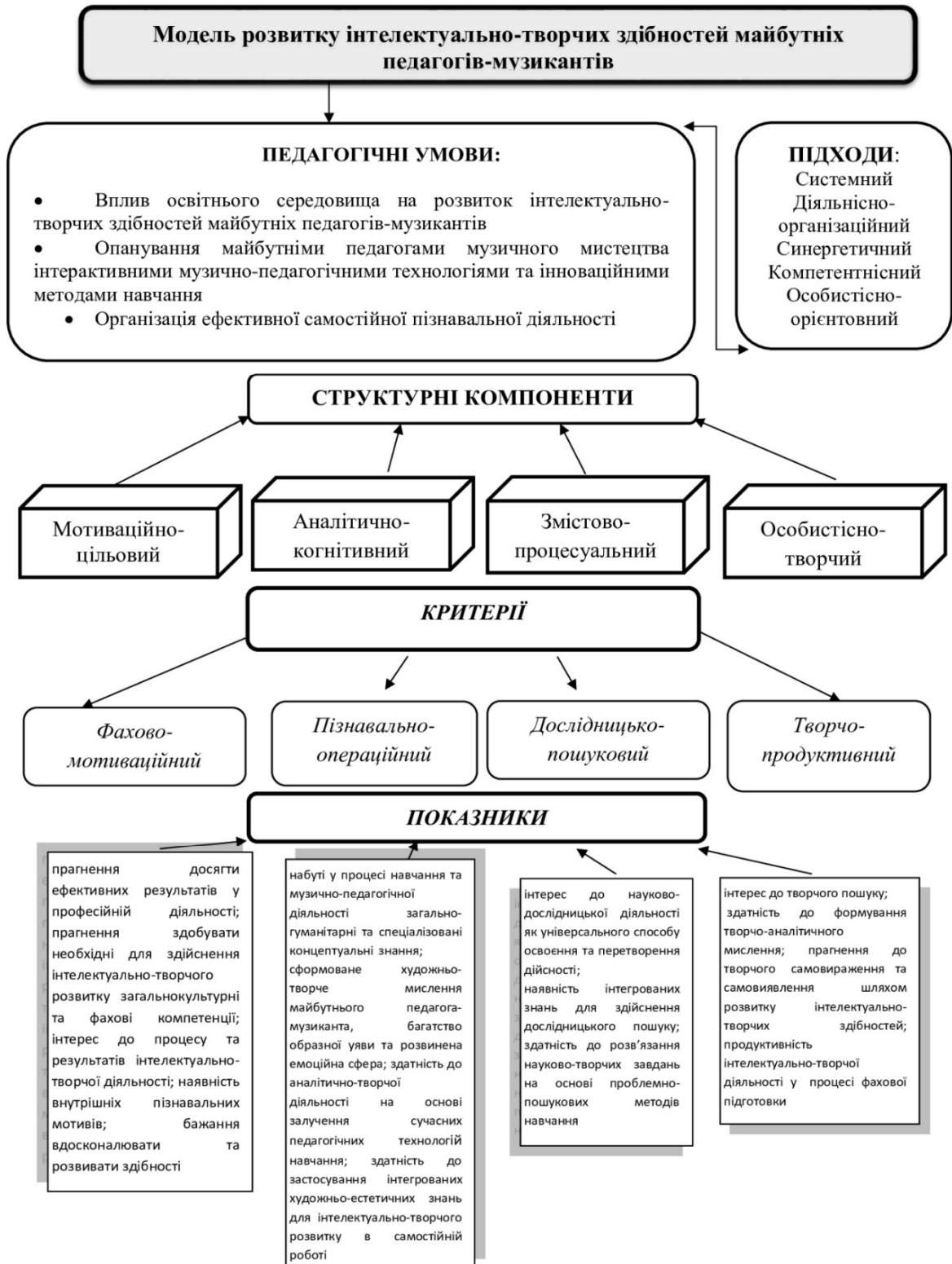
Сутність оцінювального блоку складає діагностичний апарат, який включає критерії та показники сформованості у майбутніх педагогів-музикантів інтелектуально-творчих здібностей, а також очікуваний результат упровадження та реалізації побудованої моделі. Він дозволив виокремити три рівні розвитку інтелектуально-творчих здібностей – *низький (індиферентний), середній (умотивований) та високий (творчий).*

Зазначені рівні пов'язані між собою, кожен попередній зумовлює наступний, що забезпечує послідовність розвитку у студентів досліджуваної якості. Перехід на вищий рівень розвитку інтелектуально-творчих здібностей свідчить про здатність майбутніх педагогів-музикантів до якісних змін, що сприяють фаховому вдосконаленню.

У цілому, запропонований діагностичний апарат розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів за означеними критеріями та показниками дозволяє цілісно представити відповідну модель (Таблиця 1.) досліджуваного феномену, орієнтовану на досягнення прогностично поставленої мети та спрямовану на оптимальну алгоритмізацію навчальних методів, засобів та форм.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Таким чином, у даному дослідженні уточнено зміст структури представленого феномену як інтегративної цілісності, що відображає індивідуально-психофізіологічні особливості та творчі якості майбутнього педагога-

Таблиця 1.

музиканта в межах мотиваційно-цільового, змістово-процесуального, аналітично-когнітивного та особистісно-творчого компонентів. Для

проведення констатувальної діагностики та оцінювання рівнів розвитку інтелектуально-творчих здібностей у майбутніх педагогів-музикантів було розроблено діагностичний апарат, що складався з визначених критеріїв та їх показників. Все це дало змогу представити цілісну модель, що відображає здійснення процесу розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів у процесі професійної підготовки. Перспективу подальших розвідок убачаємо у більш поглибленому аналізі та вивченні структури та закономірностей моделі розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів, а також у пошуках шляхів актуалізації їх інтелектуально-творчого потенціалу у наступній професійній діяльності.

Література:

1. О. С. Мельничук, О. С. (1983). *Словник іншомовних слів*. Київ: Українська радянська енциклопедія, 966.
2. Ильичев, Л., Федосеев, П., Ковалев, С., Панов, В. (1983). *Философский энциклопедический словарь*. Москва: Сов. Энциклопедия, 840 .
3. Мороз, О. (2002). *Модель // Філософський енциклопедичний словник*. Київ: Абрис, 391.
4. Уёмов, А. И. (2012). *Логические основы метода моделирования*. Москва: Книга по требованию, 312.
5. Гончаренко, С. У. (2011). *Український педагогічний енциклопедичний словник*. Вид. 2-ге. Рівне: Волинські обереги, 519.
6. Пикельная, В. С. (1993). Теория и методика моделирования управленческой деятельности (школоведческий аспект): *дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01. Криворожский педагогический институт. Кривой Рог, 374.*

7. Дахин, А. Н. (2004). *Педагогическое моделирование: сущность, эффективность и неопределенность*. Теория и практика образовательной технологии. Москва: НИИ школьных технологий, 65–93.
8. Давыдов, В. В., Запорожец, А. В., Ломов, Б. Ф. и др.. (1983). *Психологический словарь*. Москва: Педагогика, 448.
9. Леонтьев, А. Н. (1975). *Деятельность. Сознание. Личность*. Москва: Политиздат, 304.
10. Божович, Л. И. (1997). *Проблемы формирования личности / под ред. Д. И. Фельдштейна*. Москва: Ин-т практической психологии, 352.
11. Шульгіна, В. Д. (2005). *Українська музична педагогіка: підручник*. Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ: ДАКККіМ, 272.
12. Ярмаченко, М. Д. (2001). *Педагогічний словник*. Київ: Педагогічна думка, 516.
13. Єфіменко, С. М. (2012). Структура та зміст інтелектуально-творчого потенціалу вчителя технологій. Педагогіка вищої та середньої школи: зб. наук. праць. Кривий Ріг: КПІ ДВНЗ «КНУ», 267–274.
14. Рудницька, О. П. (2005). *Педагогіка: загальна і мистецька: Навчальний посібник*. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 360.

References:

1. Melnychuk, O. S. (1983). *Slovnyk inshomovnykh sliv* [Dictionary of foreign words]. Kyiv. Ukrainska radianska entsyklopediia. [in Ukrainian].
2. Il'ichev, L., Fedoseev, P. Kovalev, S., Panov, V. (1983). *Filosofskij jenciklopedicheskij slovar'* [Philosophical Encyclopedic Dictionary]. Moscow. Sov. jenciklopedija. [in Russian].
3. Moroz, O. (2002). *Model // Filosofskyi entsyklopedychnyi slovnyk* [Philosophical Encyclopedia]. Kyiv. Abrys. [in Ukrainian].

4. Uemov, A. I. (2012). *Logicheskie osnovy metoda modelirovaniya* [Logical foundations of the modeling method]. Moscow. Kniga po trebovaniyu. [in Russian].
5. Honcharenko, S. U. (2011). *Ukrayinskyy pedahohichnyy enzyklopedychnyy slovnyk* [Ukrainian Pedagogical Encyclopedic Dictionary]. Vyd. 2-he. Rivne. Volynski berehy. [in Ukrainian].
6. Pikel'naja, V. S. (1993). *Teorija i metodika modelirovaniya upravlencheskoj dejatel'nosti (shkolovedcheskij aspekt)* [Theory and methodology of modeling management activity]: *Extended abstract of doctor's thesis*. Krivirozhskij pedagogicheskij institut. Krivoj Rog. [in Russian].
7. Dahin, A. N. (2004). *Pedagogicheskoe modelirovanie: sushhnost', jeffektivnost' i neopredelennost'* [Pedagogical modeling: essence, effectiveness and uncertainty]. *Teorija i praktika obrazovatel'noj tehnologii*. Moscow. NII shkol'nyh tehnologij. [in Russian].
8. Davydov, V. V., Zaporozhec, A. V., Lomov, B. F. i dr.. (1983). *Psihologicheskij slovar'* [Dictionary of psychology]. Moscow. Pedagogika. [in Russian].
9. Leont'ev, A. N. (1975). *Dejatel'nost'. Soznanie. Lichnost'* [Activity. Consciousness. Personality]. Moscow. Politizdat. [in Russian].
10. Bozhovich, L. I. (1997). *Problemy formirovaniya lichnosti* [Problems of personality formation]. Moscow. Institut prakticheskoy psihologii. [in Russian].
11. Shulhina, V. D. (2005). *Ukrainska muzychna pedahohika: pidruchnyk* [Ukrainian Music Pedagogy]. Derzhavna akademiia kerivnykh kadriv kultury i mystetstva. Kyiv. DAKKKiM. [in Ukrainian].
12. Yarmachenko, M. D. (2001). *Pedahohichnyy slovnyk*

[Pedagogical Dictionary]. Kyiv. Pedahohichna dumka. [in Ukrainian].

13. Yefimenko, S. M. (2012). Struktura ta zmist intelektualno-tvorchoho potentsialu vchytelia tekhnolohii [Structure and content of the intellectual and creative potential of a technology teacher]. Kryvyi Rih. *KPI DVNZ «KNU»*, 267–274. [in Ukrainian].

14. Rudnytska, O. P. (2005). *Pedahohika: zahalna i mystetska* [Pedagogy: general and artistic]. Ternopil: Navchalna knyha - Bohdan. [in Ukrainian].

Citation: O. Loboda (2021). THE MODEL OF THE DEVELOPMENT IN THE INTELLECTUAL AND CREATIVE ABILITIES OF FUTURE MUSIC TEACHERS. Frankfurt. TK Meganom LLC. Paradigm of knowledge. 1(45). doi: 10.26886/2520-7474.1(45)2021.5

Copyright O. Loboda ©. 2021. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.